

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 120-1910)

Originalt emne

Sygehuse

Sygehuse/Marselisborg Hospital

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 9. juni 1910](#)
- 2) [Byrådsmødet den 25. august 1910](#)
- 3) [Byrådsmødet den 2. februar 1911](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 9. juni 1910 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 120-1910)

Fra Udvalget for Sygehusene forelaa følgende Indstilling angaaende foreslaaede Ændringer vedrørende det nye Epidemihospital:

"I Anledning af Aarhus Stiftsamts Skrivelse af 10. f. M. angaaende det ny Epidemihospital skal Udvalget anbefale Byraadet at svare:

Byraadet kan imødekomme de i Skrivelse af 26/10 09 fra Stiftsfysikatet anbefalede Forandringer. Ligeledes de Forandringer, der nævnes i Sundhedsstyrelsens Skrivelse af 11/4 10. Med Hensyn til Sundhedsstyrelsens Skrivelse af 10/1 10 kan man tiltræde, at Pavillonerne drejes mod Sydøst, som vist paa medfølgende Plan. Ligeledes at der tillægges hver Pavillon den paa Planen viste Have. Man maa derimod fastholde, at den veneriske Afdeling bibeholdes i Henhold til de i Skrivelse af 13/10 09 fra

Kommunehospitalets Overlæge nævnte Grunde. Dog er Byraadet villig til for denne Pavillons Vedkommende at foretage følgende Forandringer: Bygningen udvides med 16 Senge, saaledes at den ialt bliver paa 52 Senge. Den opføres i 2 Etager, der, som vist paa medfølgende Skitse, er fuldstændig delt i 2 Afdelinger ved en lodret Skillevæg. Paa 1. Sal indrettes til Patienter, der lider af Hudsygdomme. Man vil herved opnaa, at denne Afdeling mister det Særpræg, som omtales i Sundhedsstyrelsens Skrivelse af 11/1 10, og en Patient, der lider af venerisk Sygdom, vil herefter formentlig kunne indlægges fuldt saa diskret paa Epidemihospitalet som paa Kommunehospitalet, idet Besøg af Bekendte jo vil være mere indskrænket paa førstnævnte Hospital.

Saaframt Ministeriet paa Grundlag af forannævnte kan godkende Planerne, vil man finde det naturligt, at Navnet "Epidemihospitalet" erstattes med f. Eks. "Marselisborg Hospital*.

Mousten forelagde Indstillingen, idet han oplyste, at de mindre Ændringer ingen Forandring vilde medføre med Hensyn til Budgettet, samt at Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse havde tilraadet det Projekt, hvorefter Bygningerne var drejet mod Sydøst. Hovedpunktet i Ministeriets Ændringsforslag var, at den veneriske Afdeling ønskedes fjernet fra den epidemiske, men Udvalget mente ikke, at dette kunde lade sig gøre, og det havde Tro til at faa Planerne godkendt med den i Indstillingen foreslaaede Udvidelse med Hensyn til Hudsygdomme. Efter et løseligt Overslag vilde denne Udgift medføre en Merudgift af ca. 16000 Kr. Udvalget ansaa den foreslaaede Ordning for meget heldig, navnlig ogsaa fordi man efter den vilde faa mere Plads paa Kommunehospitalet, saaledes at dettes Udvidelse vilde kunne udskydes noget.

Laursen udtalte Haabet om, at der saa ikke vilde komme flere Overraskelser af denne Art.

Jakob Jensen ansaa den ændrede Beliggenhed for meget heldig, idet der nu ogsaa kunde komme Sol i Korridorerne. Det var naturligvis med en vis Betænkelighed, man saa paa de stadig større Summer, der medgik til Udvidelserne, men Udvalget vilde forhaabentlig tage Sagen paa den Maade, at Bygningens Opførelse kom til at strække sig over nogle Aar, og saa vilde den nu foreslaaede Udvidelse ikke komme til at foreligge før om en 3 Aar, og i saa Fald vilde den være fuldt forsvarlig. Med Hensyn til Navnet bemærkede han, at han helst saa Hospitalet benævnt "Kommunehospitalet", men iøvrigt intet skulde have imod, at det kaldtes "Marselisborg Hospital". I Anledning af, at Udvalget foreslog at opføre en meget stor Vadskeanstalt ved Hospitalet, skulde han erindre om, at der paa det ny Laan var opført en Post til en kommunal Vadskeanstalt. Efter al Sandsynlighed vilde det være billigere at

bygge en saadan Centralanstalt i Stedet for mange mindre spredte Vadskerier, saa han vilde henstille, at der blev nedsat et Udvalg til at undersøge dette Forhold og overveje, om Tiden ikke nu var inde til at realisere Tanken, inden Epidemihospitalets Vadskeanstalt blev opført.

Niels Jensen oplyste, at Udvalget mente at kunne spare noget med Hensyn til den daglige Administration ved at forlægge Hudsygeafdelingen til Epidemihospitalet.

Harald Jensen meddelte, at Fattigudvalget, der for Tiden arbejdede med Planerne til Arbejdsanstalten, havde tænkt at beskæftige de Kvinder, der indlagdes paa denne, med Vadsk, saaledes at der paa Anstalten anlagdes et Vadskeri for Kommunens forskellige Institutioner. Tanken var ganske vist i sin Vorden, men Fattigudvalget vilde dog gerne, at den Sag ikke blev foregrebet, da det ansaa Vadsk for et meget passende Arbejde for disse Kvinder.

Jakob Jensen var glad ved at høre, at Fattigudvalget tænkte paa denne Sag. Han ansaa det nævnte Arbejde for meget passende ogsaa for en Del af de Mænd, der blev indlagt paa Arbejdsanstalten. Idet han derefter tog sit Forslag om Nedsættelse af et Udvalg tilbage, henstillede han til Sygehusudvalget foreløbig at se Tiden an med Opførelsen af det paatænkte Vadskeri ved Epidemihospitalet.

Harald Jensen oplyste, at Fattigudvalget i Løbet af nogle Maaneder vilde have Planen udarbejdet.

Mousten kunde ikke love, at der ikke kom flere Overraskelser, men troede dog, at Planerne vilde blive approberet i den nu fort liggende Skikkelse. Med Hensyn til at udstrække Opførelsen i flere Aar kunde der naturligvis gøres noget, men der kunde dog ogsaa komme Forhold, man ikke var Herre over. Han var glad ved, at Tanken om en kommunal Vadskeanstalt var blevet rejst, men selv om Fattigudvalget beskæftigede sig med Tanken, vilde det dog vist alligevel være rigtigst at lade et særligt Udvalg indhente de mange Oplysninger, der stod i Forbindelse med dette Spørgsmaal.

Magnus Nielsen troede det ikke muligt af Hensyn til Smittefaren at koble Epidemihospitalets Vadskeri sammen med en kommunal Vadskeanstalt. Folk vilde ikke synes om at faa Tøj vadsket sammen med inficerede Sager, saa man undgik næppe at opføre et Vadskeri paa Epidemihospitalet. Forøvrigt savnede Folk ogsaa et Sted at faa deres Tøj vadsket under epidemiske Sygdomme.

Mousten havde den Opfattelse, at inficeret Tøj ikke maatte blandes sammen med andet, men da Sagen var rejst, kunde man jo lade Lægerne udtale sig om Smittefare. Maaske vilde det, at Hospitalet fik Navneforandring, ogsaa hjælpe noget for Folks Skræk.

Jakob Jensen lod sig ikke afskrække fra Foranstaltningen, fordi Folk ikke syntes om den. Ved de andre Sygehuse blev det inficerede Tøj vadsket sammen med det andet, og i den kommunale Vadskeanstalt kunde det smittefarlige Tøj jo vadskes for sig selv.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 25. august 1910 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 120-1910)

Indenrigsministeriets Approbation paa Planerne til det ny Epidemihospital.

Til Efterretning.

Indstilling fra Sygehusudvalget angaaende Epidemihospitalets Opførelse.

Mousten forelagde Indstillingen efter først paa Udvalgets Vegne at have takket Professor Tage Hansen, Læge Zahlmann og Muremester Magnus Nielsen for den Hjælp, de havde ydet Udvalget med Planens Udarbejdelse. Amtet havde godkendt Planen for saa vidt angik Afdelingen for Pestsyge og for Lighuset, og Ministeriets Approbation forelaa ligeledes, efter at Byraadet var gaaet ind paa at udvide Bygningen for veneriske Sygdomme til ogsaa at omfatte Hudsygdomme, hvorved Antallet af Senge forhøjedes fra 136 til 152. Da Hospitalet efter denne Udvidelse ikke havde Karakter alene af et Epidemihospital, vilde Udvalget foreslaa at benævne det "Marselisborg Hospital". Hele Anlægget omfattede et Areal paa omtrent 8 Tdr. Laud, og der skulde opføres 10 Bygninger. Desuden vilde der være Plads til 5-6 Barakker, og der kunde opføres lige saa mange Bygninger til paa Arealet, som der nu blev bygget, hvis Hospitalet i Tidens Løb skulde blive for lille. Der havde i Byraadet været Tale om at bygge et kommunalt Vadskeri og derfor undlade at opføre en Vadskeribygning ved Hospitalet, og naar Udvalget desuagtet fremkom med Planer for denne Bygning, var det derfor ikke absolut Meningen at bygge den, idet den ikke vilde blive opført, hvis Byraadet i Vinterens Løb vedtog at opføre et kommunalt Vadskeri. Det paagældende Beløb vilde dog ikke derved helt blive sparet, da der i

Vadskeribygningen tænktes indrettet Bolig for en Oldfrue og Desinfektøren. Iøvrigt var det nyeste og bedste paa Hospitalsvæsenets Omraade medtaget, saa selv om Bekostningen vilde blive stor, mente Udvalget dog ikke, at Hospitalet vilde komme til at staa i nogen forholdsvis høj Pris. Udvalget vilde gerne i Efteraaret begynde paa Opførelsen af Bygningen for pestagtige Sygdomme og Hudsygdomme, hvorimod det agtede at vente med Paabegyndelsen af de andre Bygninger til Foraaret. Sluttelig anbefalede han Indstillingen, der gik ud paa at bevilge Beløbet, 856300 Kr., og give Udvalget Bemyndigelse til at lade Arbejdet udføre.

Jakob Jensen oplyste, at det var omtrent 4 Aar siden, at det daværende Byraad havde taget Bestemmelse om at udskille Afdelingen for epidemiske Sygdomme fra de andre Afdelinger. Befolkningen maatte deraf kunne se, at Byraadet ikke havde forhastet sig med denne Sag. Meningen havde da ogsaa været at vente med det ny Hospital, til Belægningen paa Kommunehospitalet var saa stor, at det ny omtrent kunde blive fuldt optaget, naar det blev taget i Brug. Nu da Kommunehospitalet var overfyldt, og man havde mange Patienter paa Sct. Josefs Hospital, maatte det ny Hospital siges at være paatrængende nødvendig. Det glædede ham, at Udvalget havde taget Hensyn til de i Raadet faldne Udtalelser om at lade Arbejdet strække sig over et længere Tidsrum, idet denne Fremgangsmaade baade var besparende for Kommunen og til Gavn for de Arbejdere, der fik med Opførelsen at gøre. Kommunen kunde ikke skaffe Penge til alle de Arbejder, den gerne vilde sætte i Gang, og derfor var en saadan Fremgangsmaade særdeles klog. Han kunde medgive Indstillingen sin Anbefaling.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 2. februar 1911 - side 15

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 120-1910)

Indstilling fra Sygehusudvalget om Opførelse af et Vadskei i Forbindelse med Marselisborg Hospital.

Mousten erindrede om, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Hospitalet kunde benytte et eventuelt kommunalt Vadskei, saaledes at man derved vilde undgaa Opførelse af et eget Vadskei,

var kommet frem, da Forslaget om Marselisborg Hospital blev vedtaget.

Udvalget havde i den Anledning spurgt Sundhedsautoriteterne, som dog ikke mente at kunne anbefale denne Ordning. Udvalget turde efter dette ikke paatage sig Ansvarer ved at undlade at opføre Hospitalets Vadske, skønt der kunde spares 28000 Kr. ved ikke at bygge.

Mikael Johansen bemærkede, at det ikke kunde nytte at komme med Forlangende om den ene Sum efter den anden til Marselisborg Hospital, der var beregnet at koste 600000 Kr., men som, da Planerne kom frem, var kommet op til 856000 Kr. Man maatte kunne nøjes med en Vadskekælder.

Samuelson anbefalede at slutte sig til Sundhedskommissionen. Han kunde aldeles ikke tænke sig, at det kunde gaa an at vadske det smittefarlige Tøj paa en kommunal Vadskeanstalt.

Mousten gjorde opmærksom paa, at der ikke var Tale om nogen ny Bevilling. Vadskeriet var vedtaget, men Udvalget havde lovet at bringe Spørgsmaalet frem for Byraadet, naar det havde undersøgt, om Vadskeriet kunde undgaas.

Jakob Jensen fandt det ærgerligt, at Sundhedskommissionen stillede sig saaledes, at man ikke kunde faa Bemyndigelse til at lade Hospitalets Tøj vadske paa en kommunal Vadskeanstalt, som sikkert snart vilde komme. Tøjet maatte jo kunne desinficeres, saaledes at der ingen Smittefare var ved det. Han henstillede til Udvalget at finde en Ordning, hvorefter Hospitalet kunde benytte den kommunale Vadskeanstalt.

Mousten bemærkede, at Stadslægen ganske vist havde erklæret, at Tøjet i Almindelighed kunde desinficeres, saa der ingen Smittefare var ved det, men at der dog kunde komme Tilfælde, hvor Smittefaren vilde være til Stede. Hvis Byraadet vilde paatage sig Ansvarer, maatte Udvalget finde sig deri, selv turde det ikke.

Samuelson fremhævede, at Lægerne var absolut bange for Ordningen med den kommunale Vadske. Selve Vadskeingen vilde ej heller blive billigere, fordi den skete paa det.

Magnus Nielsen fandt det naturligt, at Sundhedsautoriteterne modsatte sig, at det smittefarlige Tøj blev vadsket paa en kommunal Vadskeanstalt. Blot et enkelt Tilfælde af Smitteoverføring ved en saadan Ordning kunde faa meget alvorlige Følger. Sygehusfunktionærernes Tøj kunde derimod nok vadskes udenfor Hospitalet. Han henlede Opmærksomheden paa det formentlig heldige i at indrette et lille Vadskehus

ved hver Sygeafdeling, hvorved ikke alene Udgiften vilde blive langt mindre, men hvorved ogsaa Smitteoverførelse fra den ene Afdeling til den anden vilde blive mindre sandsynlig.

Mousten troede ikke, det kunde betale sig at oprette mindre Vadskerier ved hver Afdeling. Da Funktionærernes Tøj var smittefarligt, kunde det selvfølgelig heller ikke gaa til den kommunale Anstalt. Iøvrigt skulde Bygningen til de 28000 Kr. ogsaa rumme andet end Vadskeriet, saa det var ikke dette alene, der kostede 28000 Kr.

Indstillingen vedtoges.

